

evde kal

Hayat eve sığar

Dizgi/Tasarım: Zeynel ADAKUŞ

T.C. İNKILAP TARİHİ ve ATATÜRKÇÜLÜK

ÖRTMENİMDEN DENEMELER

Cüneyt BANAN

Ahmet BİRCAN

Zeynel ADAKUŞ

Hülya KARAOĞLAN

Engin DEMİRCİ

İbrahim BEL

Semih PİRHASANOĞLU

Erhan YILDIZ

Bu denemede yer alan soruların telif hakları o soruyu yazan yazara aittir.

1. Fransız İhtilali'nin ortaya çıkarmış olduğu milliyetçilik akımı yüzünden Osmanlı topraklarında yaşayan azınlıklar, bağımsız bir devlet kurmak amacı ile ayaklanmalar başlatmışlardı. Bu durum karşısında bazı devlet adamı ve aydınlar, devleti içerisinde bulunduğu durumdan kurtarabilmek adına çeşitli fikir akımları ortaya atmışlarsa da bu akımların hiçbirisi Osmanlı Devleti'ni dağılmaktan kurtaramamıştır. Ortaya atılan fikir akımları ve amaçları aşağıda verilmiştir:

Osmanlıcılık: Devletin sınırları içerisinde yaşayan herkesi dini, dili, ırkı ne olursa olsun ayırım yapmadan Osmanlı vatandaşı kabul eder.

İslamcılık: Tüm Müslümanları Halifenin etrafında toplamayı amaçlar.

Türkçülük: Dünya üzerindeki bütün Türkleri tek yönetim altında toplamayı kapsar.

Batıcılık: Batıya ayak uydurmayı hedefler.

Yukarıda verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisi bu akımların başarısız olma nedenleri arasında gösterilemez?

- A) Milliyetçilik akımının azınlıklar üzerindeki etkisi
- B) Arapların İngilizler ile birlikte hareket etmesi
- C) Turancılık hedefinin başarısız olması
- D) Sömürgecilik sisteminin ortaya çıkması

2. Mustafa Kemal, gönüllü olarak Trablusgarp'a giderken Selanik'teki arkadaşı Kamil Bey'e yazdığı mektupta "İhtiyaç duyduğum zaman sizi ve arkadaşlarınızı vatan müdafaası için her an çağırabilirim. Vatanı korumak hiçbir zaman bu kadar önemli ve gerekli olmamıştı. Vatan toprağı düşman eline bırakılamaz ve bu uğurda yılmadan canlarımızı dahi feda etmekten çekinmeyeceğiz." yazmıştır.

Metinden hareketle Mustafa Kemal ile ilgili

- I. Mücadeleci bir kişiliği olduğu,
- II. Vatansever duygulara sahip olduğu,
- III. Çok yönlü bir kişiliği sahip olduğu,

Yorumlarından hangileri yapılabilir?

- A) Yalnız I
- B) Yalnız II
- C) I ve II
- D) I, II ve III

3. Alsace – Lorraine Bölgesi Almanya ve Fransa arasında bir türlü paylaşılamayan toprak parçası olmuştur. Bu bölge 1871 Sedan Savaşı ile Almanya'ya geçmiştir. Alsace – Lorraine, taşkömürü ve demir yataklarının zengin olduğu bir bölgedir. Sanayi inkılabının vazgeçilmez maddelerine sahip bu bölge bir türlü barışı yaşayamamıştır. Bu bağlamda I. Dünya Savaşının önemli nedenleri arasında hammadde ve pazar arayışından kaynaklanan devletlerarası rekabetin olduğu görülür.

1. Dünya Savaşının sebeplerinden biri sayılan Sanayi İnkılabı ile ilgili verilen bilgilere göre aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) İngiltere'nin yaşanan gerilimden dolayı siyasi olarak Fransızları desteklediği
- B) Fransa ile Almanya arasında yapılan savaşlarla el değiştirdiği
- C) Sömürge yarışında yer alan her iki devletin enerji kaynağına ihtiyaç duydukları
- D) Sanayi inkılabı hammadde, pazar ve iş gücü arayışını arttırmıştır

4. I. Dünya Savaşı sırasında İngilizler Hint Deniz yolunun güvenliğini sağlamak ve Mezopotamya'yı ele geçirmek için Irak Cephesi'ni açmışlardır. Selam-ı Pak'ta Türk ordusunun büyük bir savunma örneği göstererek yendiği General Townshend komutasındaki İngiliz ordusu kaleye sığınmak zorunda kalmıştır. Kaledeki yiyecek stokları tükenince uçaklarla atılan yiyecek paketlerinin çoğu nehre düştüğünden yapılan yardımlar yerine ulaşmamıştır. Başka çaresi kalmayan kuşatma altındaki General Townshend Türklerle teslim müzakerelerini başlattı. Yaklaşık beş ay süren kuşatmanın kaldırılması karşılığında İngilizler bütün silahlarını ve 1 milyon sterlin tazminat vermeyi teklif ettiler; Türk tarafı ise İngilizlerin kayıtsız şartsız teslim olmasını istedi. 27 Nisan 1916'da Halil Paşa ile General Townshend arasında yapılan görüşmede İngilizler tazminatı 2 milyon sterline çıkardılar. 29 Nisan 1916 günü protokol imzalanmasının ardından halkın coşkulu gösterileri arasında Kut'ül-Amâre'ye girdi ve 13.309 kişilik İngiliz ordusunu teslim aldı.

Verilen metinle ilgili olarak aşağıdaki yargılardan hangisi çıkarılamaz?

- A) İngiltere'nin yeni sömürge toprakları elde etmek istediği
- B) Yapılan görüşmelerde tazminat artırımının kabul edildiği ve İngiliz esirlerin serbest bırakıldığı
- C) Kut'ül-Amâre'de sıkışan İngilizlerin temel ihtiyaçlarını karşılayamaması savaşın sonucunu etkilediği
- D) Irak cephesinde İngilizlerin taarruzuna karşılık Türklerin savunmayla karşılık verdiği

5.

I-Düzenli ve disiplinli birliklerden oluşmaması

II-Kuruluşunda bağımsızlık düşüncesinin etkili olması

III-Kendi başlarına hareket etmeleri

IV-Millî Mücadeleyi desteklemesi

Kuvayı millîye birlikleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi Hükümeti tarafından düzenli ordunun kurulmasına kadar Rum ve Ermenilerin desteklediği Fransız ile Yunan işgallerine karşı direndi. Milli Mücadele döneminde çok yararlı hizmetler yapmasına karşın bir takım nedenlerden dolayı kaldırılmıştır.

Verilen özelliklerden hangileri düşman ilerleyişini durduramayan Kuvayı Milliye birliklerinin kaldırılmasında etkili olmuştur?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I-III

D) III-IV

6. Mustafa Kemal, 22 Haziran 1919'da Amasya'da bir genelge yayınlamıştır. Genelgenin bazı maddeleri şöyledir;

- Vatanın bütünlüğü milletin bağımsızlığı tehlikededir.
- İstanbul hükümeti aldığı sorumluluğun gereğini yerine getirememektedir. Bu durum milletimizi yok olmuş gibi göstermektedir.
- Milletin bağımsızlığını, yine milletin azim ve kararı kurtaracaktır.
- Anadolu'nun her bakımdan en güvenilir yeri olan Sivas'ta milli bir kongre toplanacaktır.

Verilen maddelere bakarak aşağıdaki yargılardan hangisine ulaşamaz?

- A) Kurtuluş mücadelesinde Türk milletine büyük görev düştüğü
- B) İstanbul Hükümeti'nin bu süreci idare edemez durumda olduğu
- C) İşgallere karşı ortak hareket edilmesi ve milli birlikteliğin sağlanmaya çalışıldığı
- D) Kongre üyelerinin hükümet gibi hareket ettiği

7. TBMM açıldıktan bir yıl sonra kabul edilen Teşkilat-ı Esasi Kanunu'nda yer alan;

- Egemenlik, kayıtsız şartsız milletindir,
- TBMM milletin tek temsilcisi olup, millet adına egemenlik hakkını kullanır,
- Yasama, yürütme yetkileri TBMM'ye aittir,

hükümlerine bakılarak aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Ulusal bağımsızlığın sağlandığına
- B) Milli egemenlik ilkesinin esaslarının ortaya konulduğuna
- C) Kuvvetler ayrılığı ilkesinin benimsendiğine
- D) Yargı yetkisinin bağımsız mahkemelere verildiğine

8. Ermenilerin, 19 Haziran 1920'de başlattıkları taarruz girişimi sonucunda Doğu Cephesi Komutanı Kazım Karabekir, karşı taarruza geçerek Ermenileri yenmiş ve TBMM kurulduktan sonra 2-3 Aralık 1920'de Gümrü Antlaşması ile ilk siyasi ve askeri başarısını kazanmıştır. Doğu cephesinde yaşanan bu gelişme üzerine birliklerin bir kısmını silah, yiyecek, giyecek ve cephane ile birlikte şiddetli çatışmaların yaşandığı Batı Cephesine göndermiştir.

Sadece verilen bilgiler dikkate alındığında Doğu Cephesi ile ilgili olarak aşağıdakilerden hangisine ulaşamaz?

- A) Kazım Karabekir'in emri üzerine savaşın Türk ordusunun taarruzuyla başladığı
- B) Ermenilerin, Doğu Cephesindeki savaşta yenilgiye uğramış olduğu
- C) Batı Cephesinde yaşanan çatışmaların çetin geçtiği
- D) TBMM'nin ilk siyasi ve ilk askeri zaferini bu cephede kazandığı

9. 9 Kasım 1920’de çıkarılan Bakanlar Kurulu Kararnamesi ile Batı Cephesi, Batı ve Güney olarak ikiye bölündü. Batı bölümü Albay İsmet Bey’in, Güney bölümü ise Albay Refet Bey’in komutasına verildi. Bu şekilde Kuvayı Milliye birlikleri düzenli orduya katılacaktı. Otorite altına girmek istemeyen Çerkez Ethem ve Demirci Mehmet Efe gibi Kuvayı Milliye liderleri düzenli orduya karşı çıktı. Bu liderler Kuvayı Milliye birlikleri ile çete savaşı tarzının devam etmesi gerektiğini, bu şekilde Yunan kuvvetlerinin yıpratılarak biktırılacağını ve sonunda ülkeyi terk edeceklerini savunuyorlardı. Tüm ikna çabalarına rağmen düzenli orduya katılmayan Çerkez Ethem ve Demirci Mehmet Efe kuvvetleri, sonunda TBMM otoritesine karşı ayaklandılar. Üzerine gönderilen düzenli ordu karşısında başarılı olamayacağını anlayan Çerkez Ethem, kuvvetlerini dağıttı. Demirci Mehmet Efe ise üzerine gönderilen kuvvetler karşısında geri çekilerek af diledi ve TBMM kuvvetlerine teslim oldu.

Metne göre çıkarılabilecek en kapsamlı yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Çerkez Ethem ve Demirci Mehmet Efe olayının TBMM aleyhine sonuçlandığı
- B) Yeni komutanların görev yetkilerinin belirlendiği
- C) Kuvayı Milliye’den Düzenli orduya geçişte yaşanan önemli gelişmelerin olduğu
- D) Bakanlar kurulu kararının önemine değinildiği

10. Türk ordusunun bir yıla yakın sürdürdüğü hazırlık aşamasından sonra, doğu ve güney bölgelerindeki birlikler Batı Cephesi’ne kaydırıldı. Bu arada Sovyet Rusya, İtalya ve Fransa’dan savaş malzemesi satın alınarak Türk ordusu güçlendirildi. Yine Türk ordusu için işgal altındaki İstanbul’dan Anadolu’ya silah ve cephane kaçırıldı. Tüm yurttan seferberlik ilan edildi. Ayrıca cephe gerisinde de yoğun bir çaba harcandı. Evlerde, atölyelerde kadınlar ve erkekler tarafından silah ve cephane üretildi. Ordunun yiyecek ve içecek ihtiyacı karşılanmaya çalışıldı.

Yukarıdaki paragraf bütünüyle değerlendirildiğinde Büyük Taarruz için yapılan hazırlıklar ile ilgili çıkarılacak en kapsamlı yargı hangisidir?

- A) Ordu askeri açıdan hazır hale getirilmiştir
- B) Bir zamanlar düşmanımız olan devletlerden silah satın alınmıştır
- C) İtilaf Devletleri bloğunda görüş ayrılıkları yaşanmıştır
- D) Türk milleti topyekûn bir mücadele içerisine girmiştir

D	Zeynel ADAKUŞ
C	Erhan YILDIZ
A	Hülya KARAOĞLAN
B	Cüneyt BANAN
C	Engin DEMİRCİ
D	İbrahim BEL
B	Cüneyt BANAN
A	Cüneyt BANAN
C	Semih PİRHASANOĞLU
D	Ahmet BİRCAN